

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНОЮ ЕКОНОМІКОЮ: АСПЕКТ ІТ

Анотація. У тезах досліджується проблеми реалізації концепції цифрової економіки та інформатизації системи публічного управління та адміністрування. Розглядається вплив ІТ на публічну службу.

Перед Україною стоїть завдання формування та реалізації державної політики у сфері системного впровадження ІТ в систему публічного управління та адміністрування, цифрової економіки та цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства. Однією з умов підвищення якості життя членів суспільства ефективність надання електронних та адміністративних послуг. Особливої уваги заслуговує проблема формування та реалізації політики у сфері надання електронних та адміністративних послуг та їх вплив на розвиток публічної економіки.

Адаптація ІТ в систему публічного управління та адміністрування є однією з головних умов розвитку економіки і суспільства. Ідея переродження постіндустріального суспільства в інформаційне суспільство відображається в книзі Д. Белла «Соціальні рамки інформаційного суспільства» 1980 р. Інформаційне суспільство, за Д. Беллом, — це нове визначення постіндустріального суспільства, що підкреслює не його стан у послідовності ступенів суспільного розвитку — після індустріального суспільства, а основу визначення його соціальної структури — інформацію [2, с. 142]. При цьому схожою за назвою, але розбіжною за змістом є праця японського вченого Й. Масуди «Інформаційне суспільство як постіндустріальне суспільство», основна ідея якої зводиться

^{*} **Сабадош Ганна Олександрівна** — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри національної економіки та публічного управління, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», e-mail: sabadosh@i.ua

^{**} **Сивак Єлизавета Іванівна** — студентка магістратури спеціальності «Публічне управління та адміністрування» факультету економіки та управління, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», e-mail: liza-syvak@ukr.net

до положення про те, що інновації в інформаційній технології — це прихована сила соціальної трансформації, що виявляється в радикальному збільшенні кількості та якості інформації, а також у зростанні обсягів обміну інформацією [4].

Найбільш класичні погляди на концепцію інформаційного суспільства простежуються в працях американського футуролога й соціолога Елвіна Тоффлера. В основній трилогії: «Шок майбутнього» [5, с. 153], «Третя хвиля» [6, с. 631] і «Метаморфози влади» [7 с. 482] — він подає своє розуміння інформаційного суспільства як абсолютно якісно нової стадії суспільного розвитку порівняно з попередніми. Він систематизував свої погляди щодо змін, які відбуваються в розвитку цивілізації внаслідок настання інформаційної епохи

Сьогодні в Україні реалізується Державна програма інформатизації, яка передбачає таке:

- формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян;
- формування та реалізацію державної політики у сфері відкритих даних, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, розвитку інфраструктури широкомовного доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу;
- формування та реалізацію державної політики у сфері електронних довірчих послуг;
- формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку IT-індустрії;
- виконання функцій центрального засвідчувального органу шляхом забезпечення створення умов для функціонування суб'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг [1].

Головна мета переведення адміністративних послуг в електронний формат — зробити державне управління ефективнішим. Адже переведення будь-якої адмінпослуги в онлайн-формат вимагає її оптимізації, перегляду процесів взаємодії між органами влади, налагодження електронної взаємодії державних реєстрів тощо. Це скорочує паперовий документообіг, вивільняє час чиновників на виконання інших робочих завдань, зменшує фінансові витрати та сприяє дебіюрократизації. Значний вплив на сферу електронних послуг справить впровадження системи обміну даними «Трембіта», над чим наразі триває активна робота. «Трембіта» дозволяє відомствам й органам влади безпечно та оперативно обмінюватися необхідною інформацією між собою.

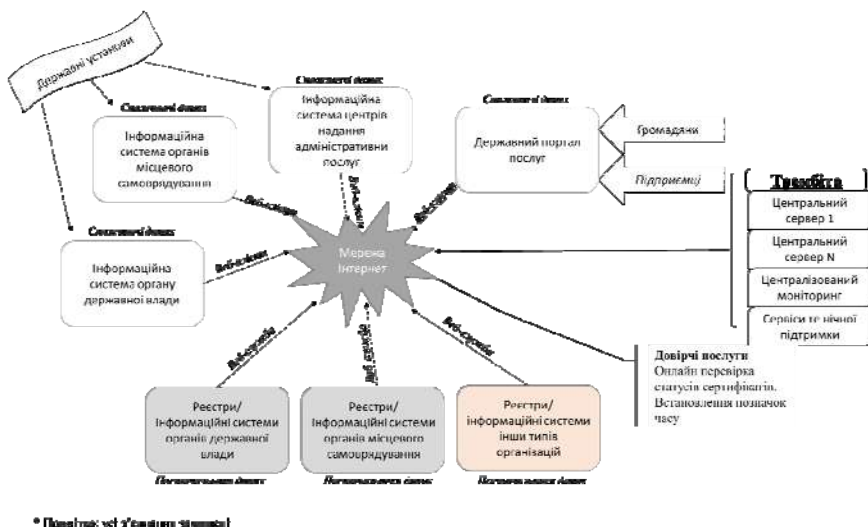

Рис. 1 Алгоритм діяльності системи обміну даними «Трембіта»

Масштабне впровадження «Трембіти» дає початок невідворотним змінам як у взаємодії державних органів між собою, так і у взаємодії бізнесу і громадян — із державою, адже це — швидкість та прозорість державних процесів, що впливає в економію часу та раціональне використання бюджетних коштів.

Держава також має наміри популяризувати електронні послуги серед населення і розвивати канали доступу до електронних послуг шляхом створення спеціальних автоматизованих пунктів доступу в ЦНАПах, банках, бібліотеках тощо.

Будучи основою електронного урядування, «Трембіта» здатна забезпечити глобальний реінжиніринг процесів державного управління з метою їх оптимізації та прозорості. Система здійснює обмін даними без участі людини, що значно пришвидшує процес надання послуг, зменшує можливість механічних помилок та корупційних ризиків.

Увесь світ рухається в бік цифровізації та цифрової економіки. Дослідження, яке проводилося протягом десяти років у 159 країнах, показало пряму позитивну залежність між автоматизацією процесів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та зростанням реального ВВП на душу населення. У розвинутих країнах частка традиційної економіки зменшується, а цифрової —

збільшується, надаючи могутні переваги для суспільства та бізнесу. Споживачами цифрових технологій виступають усі — держава, бізнес, громадяни.

Впровадження ІТ в усі сфери суспільства — один із головних факторів зростання світової економіки в найближчі 5–10 років. Крім прямого підвищення продуктивності, яке отримують компанії від цифрових технологій, є ланцюг непрямих переваг цифровізації, як-от економія часу, створення нового попиту на нові товари й послуги, нова якість та цінність тощо.

Цифровізація може стати стане головним інструментом для досягнення стратегічної цілі України — збільшення ВВП у 8 разів, до 1 трлн дол. у 2030Е, та забезпечення добробуту, комфорту та якості життя українців на рівні, вищому за середній показник у Європі. Згідно з оцінками, які наводяться в Стратегії цифровізації України, частка цифрової економіки у ВВП найбільших країн світу у 2030Е досягне 50–60 %. В Україні цей показник, за нашими оцінками, може бути ще вищим — 65 % ВВП (за реалізації форсованого сценарію розвитку цифрової економіки в Україні) [3, 4].

Список використаних джерел

1. Положення про Міністерство цифрової трансформації. URL: <https://data.gov.ua/blog/polozhennia-pro-ministerstvo-tsyfrovoi-transformatsii>
2. Політанський В. Концептуальні ідеї розвитку інформаційного суспільства. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. URL <http://pgp-journal.kiev.ua/index.php/archive-4-2017>
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження КМУ від 17 січня 2018 р. № 67-р.
4. «Цифрова адженда України-2020» («Цифровий порядок денний-2020»). ГС «Хай-тек офіс Україна», 2016.
5. Masuda Y. The Information Society as Postindustrial Society. Washington: World Future Soc., 1983. 450 p.
6. Тоффлер Э. Шок будущего; пер. с англ. Москва: АСТ, 2003. 557 с.
7. Тоффлер Э. Третья волна; пер. с англ. Москва: АСТ, 2004. 781 с.
8. Тоффлер. Э. Метаморфозы власти; пер. с англ.; пер. с англ. Москва: АСТ, 2002. 669 с.